Barszczewskiego ks. Jędrzeja: Kazanie przy konkluzyi oktawy solennej Wniebowzięcia Matki Boskiéj.

Conciones

Barszczewskiego ks. Jędrzeja

Kazanie przy konkluzyi oktawy solennej Wniebowzięcia Matki Boskiej w kościele archikat. metropol. Lwowskim miane r. 1725.

KAZANIE

Przy Konkluziey, Oktáwy

Solenney;

Wniebowzięćiá Mátki Boskiey.

w Kośćiele

Archikátedrálnym Metropolitáńskim

Lwowskim.

MIANE.

Przez Xiędza IENDRZEIA BARSZCZEWSKIEGO S. Th: Mágistra, y Regenta; Zákonu Kármelitáńskiego, Dáwney Obserwáncyey. Prowincyi Ruskiey.

Roku Páńskiego 1725; dnia 22. Sierpnia.

We Lwowie w Drukárni Bráckiey SSS. TROYCY.

Ná Prześwietny Iáśnie Wielmożnego IEŁOWICKICH Domu KLEYNOT.

Tryumfu y Honoru, znákiem Bráma bywa;
Ná toz się sámo dzisiáy, Herbowna zdobywa;
Cna IEŁOWICKICH Brama: gdy w Niebo wchodzącey,
Pierwszym krokiem MARIEY; y Tryumfuiącey:
Cześć y Honor oddáie: y ten dáwác będzie;
Wiecznie: iáko iey Cnota, pokázuie wszedzie;

IASNIE WIELMOZNEMV, y NAYPRZEWIELEBNIEYSZEMV

IEGO MOSCI XIĘDZV

HIERONYMOWI JEŁOWICKIEMV

Biskupowi Pelleńskiemu, Szuffrâgánowi, Officyáłowi Generálnemu, y Proboſzczowi, Kátedrálnemu Metropolitáńskiemu Lwowskiemu. Regentowi Káncelláryey Wielkiego Xięſtwá Litewskiego. &c. &c.

Pánu, y Dobrodzieiowi memu.

K*Toregoś Iáśnie Wielmożny Infułácie, był* Patiens Auditor; *temuż ſámemu y powtornie, chciey* benignum ſupplicanti; præbere vultum. *Wiem bowiem dobrze, ze iáko káżdemu* Pulſanti Portam gratiæ Tuæ; *ieſt łatwy do niey áccеſſ, y przyſtęp: boś to* re & opere, *ná Twey Herbowney I. W. Infułácie wyráził Brâmię; co tám ktoś niekiedyś, ſłowy przypiſał inney:* Porta patens eſto, nemini claudaris honeſto: *toć tedy y mnie dobrá nád ieiá; że w mey prożbie* repulſam pati *niebędę. Przychodze tedy* cum fiducia, ad hanc Portam gratiæ Tuæ; *z tą łácha uſługa moia: od ktorey, iáko káżdy* ſtipendium meritorum ſuorum *odbiera; táktéż y mnię dálſzych Twych fáworow, ſpodziewáć ſię należy. Ze zás* tanto auſu, *do niey ſię ciſnę: tedy* innata benevolentia Tua, *Iáśnie Wielmozny Infułácie; y oraz też Łáſki, mnię od Ciebie świádczone, ſą mi do tego powabem, y obligácya. Ale gdybym y tych nieodbierał; tedy ſámá godność y Mágnificencia, Twey Herbowney Brámy; iáko ieſt wſzelkiey godna od wſzyſtkich obſerwáncyey, y ſłymy: ták y odemnie wſzelkich uſług; y wenerácyey. Tá to álbowiem Iáśnie Wielmożny Infułácie; ieſt Bráma Twoiá: w ktorey wſzelkie cnoty, y Heroiczne Iáśnie Wielmożnego Domu Twego dziełá; iáko cáłemu ná oko widomę ſą świátu: táktéż y wniey chwalone bydź powinny.* Láudent eam in Portis opera eius. Proverb: 31. *Tá to álbowiem Iáśnie Wielmożny Infułácie, ieſt Brâmá Twoiá; w ktorey ſámá madrość, ſwą założyłá kátedrę.* Sapientia in foribus Portarum profert verba ſua *Proverb: 1mo. Więc tu wſzyſtkim z winną przyść należy wenerácyą; ktorzy tyl-*

 ko

ko mądrosci ſłucháć prágną. Tá to álbowiem, Iáśnie Wielmożny
Infułácie; ieſt Brámá Twoiá: ktora dla ſwey cnoty y wáloru, w Pá-
rágon idzie z owemi Káſpiyſkiemi Brámámi, nigdy niedoſtępnemi, y
niedobytemi: iáko o nich piſsą authorowie, á oſobliwie Statius lib:
4to Sylvarum. Aut Iſtrum ſervare latus, metuendaq; Portæ; Li-
mina Caſpiacæ. Tey tedy iáko mowię, ieſt Cnoty y wáloru, Bráma
Twoiá Iáśnie Wielmożny Infułácie: kiedy ona będąc antemurale
Sármatici Orbis: ieſt obſtaculum, wſsyſtkim nieprzyiaciół náſsych im-
prezom; iáko ſię to nieraz, oczywiscie pokazáło; w chwalebnych Iá-
śnie Wielmożnego Domu Twego, Antenátách. A iáko w Tey Brámie
fortitudo & decor Patriæ záwiera ſię; ták tez y w Tey Bramie ſua
non deſunt Conſilia & Iudicia: iáko w owych wſpaniáłych Brá-
mách, w ktorych przedtym zwykły ſię były odpráwowáć Sądy: o kto-
rych piſsą Authorowie, y zkąd urosło to przyſłowie; In Portis Dy-
naſtarum aſſidet. Tá to álbowiem, Iáśnie Wielmożny Infułácie; ieſt
Brámá Twoiá; w ktorey, y ná ktorey, tyſiaczne trophæa, y niezliczo-
nę, nieprzyiacioł Oyczyzny ſpoliały: ſą ná wiekopomnę ſłáwę wyſtá-
wionę. Mille clypei pendent ex ea & omnis armatura fortium.
Cant: 4to. W tey to álbowiem, náprzod Brámię, zkolligowány Iáśnie
Wielmożnego Ligęzow Domu Pułkozic; drugie Capitolium, wyſtá-
wia Rzymſkie: bo iezeli przedtym Rzymianom, Arſenał czyli For-
tecę, záczynáiacym fundowáć w Rzymie; znaleziona przy kopániu
fundámentow głowá, Prognoſtykiem byłá wiekopomney ich ſłáwy; y ze
Miáſto Rzym, miało bydz Głowa cáłego świátá: y dlatego, nazwáli
tę Fortecę Capitolium: á czemuż y mnie niema ſię godzić ominowáć,
że tá herbowna Głowá, ſkolligowána z Twą Iáśnie Wielmozny In-
fułácie Brama: uczyni Dom Twoy, Immortalitatis & æternitatis
Domum; y owſsem Totius Orbis Capitolium? Gdy záś przy Tym
Capitolium, to ieſt Twey Herbowney Brámię; widzę záraz ná ſtra-
ży, ſkolligowánego, Iáśnie Wielmożnego Bránickich Domu; herbo-
wnego Gryfá: áż ia koniecznie mowić muſse, że Tá herbowna Twoiá
Brama; nieieſt to śrebrnego, álbo białego koloru, iáko ią Herbarz
opiſuie; ále ſáma rzecza, ieſt to Bráma złota: ponieważ według
świádectwá roznych Autorow, á oſobliwie mądrego Soliná y Turne-
biuſsá; tám naymilſsę y nayczęſtſse, ſą Gryfow łożyſka; gdzie ſię zło-
te znayduią Minerały. Gryphes, ſævum genus ferarum; mire au-
rum amant mireq; cuſtodiunt. Więc ta Herbowna Bráma Twoiá,
Iáśnie Wielmożny Infułácie; ieſt rzecza ſáma złotá; lubo ná pozor
śrebrnego bydź ſię zda koloru: ile że y krzyz ná niey wyſtáwiony
złoty ieſt: y owſsem większego ieſcze wáloru niż złoto: bo ſignum
pretii ſalutis æternæ. Dodáie ieſcze temu Capitolium w Twey Brá-
mię założonym, tryumfálnych Znákow; y herbowny Iáśnie Wielmo-
żnego

żnego *Wápowſkich Domu ſkolligowány* Nieczuia: *ktory iáko żadne-
mu* Cedrowi, *y Laurowi; w niczym nieuſtapi kroku: ták też* perpetuo
virentes honorum frondes *Tey Brámie obiecuie. A iáko w* Tey
Brámię, Tryumfu *y honoru znáki wynayduia ſię: táktez y wteyże ſá-
mey, ſkolligowánę innych* Iáśnie *Wielmożnych* Domow *Luminarże,
ſwoy firmáment záłozyły*, Tu *álbowiem widzieć herbowne*, Iáśnie
*Wielmożnego Dániłowiczow Domu; Gwiazdy, Mieſiac y Strza-
łę.* Tu *widzieć y* admirari, primæ magnitudinis in Orbe Lechi-
co ſidus; Iáśnie *Oświeconego Sieniawſkich Domu Leliwę: przy kto-
rego illuminácyi* non aberravit nec aberrat *PolſkaKorona;* inter tot
tâtaſq; iniquæFortunæ cáligines.*A mnie ztad konkluzya y ta illácya:
ze z herbowney* Twey Iáśnie *Wiclmozny* Infulácie *Bramy* benigna
aſtrorum influentia *Polſkiemu świátu wychodzi: y że w* Twey *Brá-
mie, ták Merkuriuſs* Facundiæ Dux; *iáko y woienny Márs panuie.
Przy tey záś permánenciey tych herbownych Luminarzow w* Tey *Brá-
mię; widzę wſpaniáła tákze komitiwę herbownego á* Tobie *ſkolligowa-
nego;* Iáśnie *Wielmoznego Zamoyſkich Domu*, Ielitę: *iáko też tákże
y w* Tey *Brámie Metę ſobie kłádaca;* Iáśnie *Wielmożnego Sápiechow
Domu Strzáłę.* Sol & Luna ſteterunt in habitaculo ſuo: in luce ſa-
gittarum Tuarum, ibunt in ſplendore fulgurantis haſtæ tuæ. Ha-
bacuc 3tio I *iuż* Tę *herbowne kopię znáć dáia: że w*Twey *herbowney
Brámię ták Pállas iáko y* Bellona, haſtatæ Deæ; *ſwa tákże rezyden-
cya záłożyły. Znac dáie y herbowna,á tobie ſkolligowána,*Iáśnie *Wiel-
moznego Sápiechow Domu,Strzałá: że z* Twa *Bráma złaczona; ni-
gdy w ſwey mocy przełomána niebędzie; iáko niekiedyś innym Strza-
łom rázem złoczanym; przypiſáno.* Vis, neſcia vinci. *Gdy záś y* Iá-
*śnie Wielmoznego Skárbkow Domu; herbowna Literę tobie ſkolligo-
wána, ná* Frontiſpicium *Twey herbowney* Brámy, *iáśnieiaca widzę:
áż mię przyznáć nalezy, że w* Tey *Brámię nowe Atheny; y nowe*
Literarum Domicilium, *tá herbowna wyſtáwia Litera: y iuż* Tey
Bramy *ſtáwa, przy* Tey *Literzę, wiekopomna, y nieśmierelna będzie.*
Iam erit nomen indelebile veſtrum. *A iáko w* Tey Bramie, *y Fir-
máment niebieſkich Luminarzow; y nowę Atheny: táktez w* Teyże
ſámey Bramię, *widzę y Przezacny cnot wſzelkich Wirydarz; y
Dziárdyn: kiedy herbowna* Iáśnie W*ielmożnego* W*ielchorſkich Domu
ſkolligowána kierdeie.* Te *to álbowiem Lilię,bárdziey* T*wa żobia* Bra-
mę; Iáśnie W*ielmożny* Infulácie: *ánizeli kiedy zdobiły Lilię Pogáńſki
kosciol; zmyślonego* Bożka *Honoru:* I *iuż w* Tey Bramię, perpetu-
um ver honorum *y wſzelkich Cnot kándor będzie:* florebit odora-
tis, Porta veſtra Liliis. *Ze záś w* Twey Bramię *nigdy niezwiędłę
będa; ále w żywym záwżdy zoſtáwáć będa Cnot kándorzę, y wſzel-
kich Godnosci, honorze: obiecuie to ſkolligowány* z Twa Bramy: Iá-

ſnie Oświeconego Lubomirſkich Domu, herbowny Srzeniawa: ktory ſwßelkich honorow wlewáć będzie w Tę Bramę; affluencya: y Bramę Tę, Portem uczyni; wßelkich honorow, y ßczęscia. Nunc Portum fortuna dabit. Lucanus. A że to ták wßyſtko nieomylnie będzie; poprzyſięgáia ná to herbowne krzyżę; z Twa Iáśnie Wielmożny Inułácie, ſkolligowánę Brama: ták w Iáśnie Oświeconego Potockich Domu, Piláwię; iáko y w Iáśnie Wielmożnego Leduchowſkich Domu, herbowney Salawię. Adde Cruces, ſpes eſt ut ſacros Purpura honores nuntiet. Barleus. Co żeby wßyſtko, ießce tym bárdziey utwierdzone było; obiecuia. w tym ſłużyć nigdy nieprzełomána ſtatecznoscia ſkolligowánę z Twa Brama Herbowne Podkowy; ták w herbownym Iáśnie Wielmożnego Myßkowſkich Domu Iáſtrzębcu, iáko y w herbowney Iáśnie Wielmożnego Koſtkow Domu Dabrowię: ktorey troiſty krzyż, przy Podkowię; wßelkie nieprzyiaznę, złámáć obiecuie impety Opposuitq; Crucem, qua protinus impetus omnis frangitur. D. Paulinus. Już tedy że w twym znáku Iaśnie Wielmożny Infułácie, zwyciężyß; nieomylna ieſt nádzieiá y że wßelkie fortunnę ſukceſſa, w Twey Bramię, pánowáć będa; znákiem ſa, iákom iuż namienił, herbowne z Twa Br ma ſkolligowáne krzyże: do ktorych gdy y Iáśnie Wielmożnego Pociejow Domu; herbowny krzyż, z mieſiacem y Rzekámi ießcze przyſtępuie: nieomylna wßelkich Pociech influencya, Twey Bramię obiecuie; y prognoſtykuie. Ingeminat ſplendore diem. Claudianus. Grozi záś ſrogo, wßyſtkim nieprzyjaznym fatom; herbowy Iáśnie Wielmożnego Tárłow Domu; Topor: ná ktorych odpędzenie ieſt gotowy także; y Iáśnie Oświeconego, Xiażat Czártoryiſkich Domu; herbowny Lubart: iákoteż y innę woiennę znáki; innych Iáśnie Wielmożnych Domow; z Twa Herbowna ſkolligowánych Brama: ták Iáśnie Oświeconych Xiażat Oſtrowſkich, iákoteż y Iáśnie Wielmożnych Zachorowſkich, Skáßewſkich, Pepłowſkich; y Tyſiacznych innych: ktorym wßyſtkim unus ardor & amor, by Twey herbowney, Iá nie Wielmozny Infułácie Bramię: ná ozdobę, y honor wieczny były. Przy tych záś ták wielkich Luminárzách; á prawie cáłego niemal świátá ozdobách; dożwoliß, Iáśnie Wielmożny Infułácie; umbram addere ſoli, & athomum apennino: kiedy pozwoliß byteż y herbowne kármelu mego Gwiazdy; pod Vmbra, Twey Herbowney zoſtáwały; y zoſtáwáć mogły Bramy. Do ktorey gdyſię y powtornie; z nachylonym ſwey Gory wierzchołkiem, pokornie w práſzáia; y ia także przy nich, z nayniżßa moia wenerácia, o też ſáma Łáſkę, repetitis precibus ſupplikuię: życząc Tobie, oraż Iáśnie Wielmożny Infułácie; wßelkich Laſk Boſkich affluencyey: y iák naywyzßych, w kosciele Bożym Honorow, y Preeminencyey. A teraz ieſtem ſolito cultu & voto; przed Bogiem y ludzmi,

ILLUSTRISS: & REVERENDIS: DOMINATIONIS VESTRÆ;

Náyniżßym Sługą y Bogomodlcą

X. Jędrzey Bárſzczewſki Kármelitá.

NA záwołány, przed cáłym Swiátem, y Niebem; ſtawam tu dźiś, podźiał: *elegit.* N. S. Ale záraz widzę przvniem, oraz y słyſzę: dyſſenſią wielką Kompetytorow; o pewną fortuny cząſtkę, kontruiących: *da mihi portionem Subſtantiæ quæ me contingit*: y to, ieſzcze o táką; ktorą: oni, zá naylepſzą ſobie, między wſzytkiemi innemi, poczytáią w dźiele: *partem optimam.* A prawdę mowiąc, iuż to niedźiśiay, ani wczorá; tá między niemi, kollizya y álterkácya: ále od lat, tyśięcy kilku; á práwie, od ſámego niemal, początku Swiátá: gdyż to, nie iednego dniá ſpráwá; *non unius diei Actus:* ále wſzytkich interes wiekow; *negotium. Omnium Sæculorum;* iáko mowi miodopłynny Bernárd: dźiś przećie iednák, finálną ſwą decizię: w konſyſtorzu ſámego, Naywyſzego BOGA; odbiera. Dwoch Pretendentow, Niebo y źiemiá; tey naylepſzey, cząſtki żąda: *& quiſq; pro ſe, in Curia Regis;* káżdy zá ſobą, przed tronem, Krolá nád Krolmi; ſwą dáię ráćię, y remonſtruie pretenſię. Niebo náturálnym práwem; iako pierwſze y ſtárſze, nád źiemią ſtworzenie; *In principio creavit DEVS cæ um;* dźiedźictwo do tey cząſtki, pokázuie: niechcąc uznáć zá Dźiedzicá źiemie, ále tylko, zá iednego Kádettá: podobnym innych Pogránicznych, Páńſtw Ziemſkich práwem; gdźie ſtárſzy dźiedźiczy, á młodſzemu, tylko Supplement do życia: *necſseſſaria ad vitam.* Ziemiá widząc, że pod iednymże zoſtáie práwem, y Monárchią; co y Niebo: *Dominium Dei Monarchicum eſt:* y że ią wolnego Národu Práwa, *Liberæ Gentis Iura;* gdzie młodſzy, ták dziedziczy, iáko y ſtárſzy; y owſzem, ieſzcze obiera: że ią w tym tákowę, bynámniey niemogą, ſekundowáć Práwa; do inney udáię ſię rácyey, y ták zá ſobą, mowi. A iákoz wy Niebá, chcećie odebráć mi tę Naylepſzą cząſtkę; to ieſt MARYą: kiedy do niey, zádnego śmierć niema práwá: ktora by mi ią wydrzeć mogłá, á wam oddáć. A wiećieſz wy to, dlaczego to, śmierć ludzi, odemnie bierze; á wam oddáie! Wiem dobrze, że bárdzo otym, dobrze wiećie; bośćie bliſkie; owego gornego, Areopágu; y owſzem, w was ſię ſámych, ten Trybunł ſądźi: z ktorego, ten wyſzedł Dekret, y tá Kondemnátá, na Národ ludzki; że dla grzechu, ludźie umieráć muſzą: *propter peccatum, venit Mors in mundum: ad Romanos 5to:* że to śmierć, ieſt to kárą, grzechow ludzkiech; á nie Náturą: *Mors homini pœna eſt, & non Natura:* á nie ták, iák niemądrze w tey mierze mowił, Seneká; z innemi Pogáńſkiemi, Filozofy; iżto z nátury, á nie z káry, umieráć człeku należy: *mors homini natura eſt, & non pœna:* ponieważ BOG wſzechmogący, nieśmiertelnego, ſtworzył człeká; iáko mowi Apoſtoł, y Mędtzec *Capite 2do. Creavit DEVS hominem, in exterminabilem:* á poſpolićie, wſzyſczy Doktorowie tłumáczą, *id eſt immortalem.* Iákoż tedy śmiećie, tey naylepſzey odemnie, pretendowáć cząſtki, do ktorey, zadney ſpráwy, śmierć niema: iáko do tey, ktora, od

A wſzel-

wszelkiego grzechu; ták pierworodnego, iáko y śmiertelnego; á náwet
y powszechnego ieszcze; wolną. y czystą byłá: *Purissima fuit MARIA, quan.*
tum ad omnem culpam; quia nec Originale nec mortale, nec veniale peccatum incurrit
iáko náucza, Anielski Doktor, *in expositione salutationis Angelicæ:* ze wszytkie-
mi oraz, Teologámi. Zádumiáne, nátę rácie Niebo; gdy niemogło, nale-
zytey, dáć náto repliki: *Præjudicatum* tylko iednę, w podobney tákże sprá-
wie, pokázáło; y przytoczyło, mowiąc. Wszákże y CHRYSTVS, żádne-
go ná sobie, grzechu niemiáł; *qui peccatum non fecit, nec est inventus dolus in ore*
ejus: Petri 1mo Cap. 2do: á przećięz iednák, generálnemu Boskiemu, ná cáły Ná-
rod ludzki, Dekretowi ferowánemu; *statutum est semel, hominibus mori,* muśiał
iáko człowiek, zàdosyć uczynić: *factus est obediens usque ad mortem, mortem autem*
crucis: áni go náwet, Synostwo Boskie; od tego, excypowáło: *Proprio Filio*
suo, non pepercit. Więc y MARIA, lubo dla tey ráciey; dla ktorey, wszy-
scy ludźie, umieráć muszą to iest dla grzechu; *propter peccatum Venit mors in*
mundum: luboby mowię dla tey raciey, umieráć niepowinná; iáko tá, kto-
ra iest wolna, od wszelkiego grzechu: *purissima quantum ad omnem culpam:*
przećięż iednág, generalnemu Boskiemu; ná cáły, Národ ludzki, ferowá-
nemu Dekretowi; *statutum est semel, hominibus mori;* podlegáć powinná; iáko
y CHRYSTVS, temuż samemu, zádosyć uczynił: ile, że osobliwszy Pry-
wiley, y excepcya iednego; niezwykłá łamać, generálnego práwá: *Privilegi-*
um. & exceptio unius, non infirmat legem generalem: iáko náuczáią Iurisperito-
wie. Tę tedy są obudwu, stron rácię; przed Tron naywyszego, podáne
BOGA, y o finálny, suplikuiącę Dekret: teraz tedy słuchaymy, komu
będźie, przysądzona sprawá; *Audivimus interpellationem interpellantis, audiamus sen-*
tentiam Iudicis. Swięty ow y zacny, Kośćiołá Bożego Purpurat, Piotr Dámi-
an; *serm: 2do de Nativitate B. MARIÆ. V.* powiáda: żeto iuż y prrzedtym, byłá po-
dobna koncertácya; o tęż samę, zácną cząstkę; to iest Nayświętszą MA-
RYą Pánnę; lubo poniekąd, w inney máteryj: y gdy się niemogły, między
sobą, strony zgodźić, y pogodźić; wytoczyłá się sprawá, przed Tron sa-
mego, Naywyszego BOGA: y támię dopiero pogodzoną. Mowi on tedy
ták o Mátce Boski, y do Mátki Boskiey: *Certabant sæcula, quo & nam maxime or-*
tu Tuo gloriaretur. Wielka byłá koncertácya, y dyssensya o Tobie wiekow;
Naychwalebnieysza BOGA mego Mátko; *certabant sæcula:* ktorenteż miał
bydź, ták szczęśliwy z nich; nád innych wiek; á żeby się twym chwale-
bnym, mogł był zászczycáć Národzeniem: *quod nam maxime Ortu Tuo gloriare-*
tur: y gdy się niemogły, między sobą, zgodźić, y pogodźić; pogodźił ię;
Naywyższego BOGA, Dekret: *verum eorum concertationem, præfinitum DEI, a quo*
facta sunt sæcula consilium, superavit: kiedy poźnieysze wieki, na stárszych wy-
grały; *& postrema, prima facta sunt:* gdy się im, Twoie chwalebne, dostáło Ná-
rodzenie; *dum eis, Tua felicissima Nativitas contigit:* poty Swięty Piotr Dámian. Ia
záś, trochę coś odmieniwszy; mowię: *Certabat Cælum, & Terra; quodnam, parte*
hac gloriaretur. Wielká byłá koncertácya, y dyssensya, Nieba z Ziemią: *cer-*
tabat cælum & terra; komuby się znich, ná záwsze; tá naylepsza, dostáć czą-
stká miáłá; *quod nam parte hac gloriaretur:* y gdy się niemogły, między sobą,
zgodźić y pogodźić; pogodźił ię, Naywyższego BOGA, Dekret: *verum e-*
orum Concertationem, præfinitum DEI consilium, a quo facta sunt, superavit: kiedy Niebu,
MARYą przysądźił, wziąć do Niebá MARYą kázał: *assumpta est MARIA in*

Cælum: y ná naywyżſzym, nad wſzytkie, Intelligencye Niebieſkie; poſádźić ią mieyſcu: *exaltata eſt, ſuper Omnes, Angelorum choros.* Toćiuż, Niebo wygráło; Niebu winſzowáć, trzebá wygrány; á źiemi, ná iego ſpuśćić ſię dyſkrecią: ktore niezechce, wewſzytkim álienowáć, źiemi; od ulubioney, ſobie cząſtki; kiedy z nim w dobrey, zoſtáwáć będźie, kointellegencyey; y ná iego, ſpuśći ſię łáſkę. I ták, iuż teraz, bez powątpienia; naylepſza Niebu, doſtáłá ſię cząſtka; przy wźięćiu MARYI, do śiebie: *partem optimam elegit.* Ale żeto, Swięta Ewángeliá, wyráźnie mowi; żeto nietylko Niebo, przy wźięćiu, MARYI do śiebie; naylepſzą cząſtkę obráło; ále też y MARYA, przy ſwym wźięćiu do Niebá; naylepſzey, cząſtki doſtáłá: *MARIA optimam partem elegit:* więc tu, inná znowu, záchodźi trudność; ktora, ták ſię ma. Coż to ieſt táka zá iedná oſobliwſza cząſtká; ktora ſię, doſtáłá MARYI przy iey wźięćiu do Niebá! y iákto, może bydź, że MARYA, Cząſtkę tylko, iednę wźięłá! *partem*; kiedy MARYI, dźiedźicznym práwem, wſzytek Swiát, y cáłe należy Niebo; iáko tey, ktora od wiekow, byłá deſtynowána, od BOGA; zá Pánią, y Monárchinią, wſzelkiego dźiełá iego: *Ab æterno, prædeſtinata fuit, ut eſſet Domina. omnium operum DEI* iáko powiáda, Vczony *Cornelius a Lapide.* Y owſzem, Doktor Kośćiołá Bożego, Hieronim, mowi: że innym świętym, ieżeli co należy; tedy tylko, po cząſtce należy: *cæteris, per partes præſtatur:* MARYI záś, wſzytko; co tylko Niebo y Swiát, mieć może; tedy dáć, y oddáć potrzebá: *MARIÆ autem, ſe tota infudit plenitudo gratiæ.* Atoli iednak, zechcę ia, ná tę, trudność w teráźnieyſzym Kazániu moim; odpowiedźieć; y owſzem, iuż, y záras odpowiádam, y tęz ſamę odpowiedz, zá dálſzą Kázánia mego propozycią ſobie biorę, y mowię: *że MARYA, przy ſwym wźięćiu do Niebá; y naylepſzą cząſtkę wźięłá, y wſzytko wźięłá. Naylepſzą cząſtkę, wźięłá; bo od káżdey, TROYCY Przenayświętſzey, Oſoby; po naylepſzey cząſtce, przy ſwym do Niebá ingreſśie zoſobná wźięłá: partem optimam. Wſzytko wźięłá; bo tę cząſtki, dánę ſobie; od káżdey z Oſobná, TROYCY Przenayświętſzey, oſoby; nie innego nieſą tylko wſzytko: partes ſimul ſumptæ & Vnitæ, ſunt ipſum totum: iáko náuczáią poſpolićiey, Filozofowie.* Co kolwiek powiem, będźie to ná więkſzą, część y chwałę, BOGA Náſzego; ktory we trzech Oſobách, ieden ieſt, nierozdźielney Nátury: *Ad Majorem DEI Gloriam*: y oraz więkſzy honor Kroluiącey w Niebie, Mátki, Boſkiey.

COmtylko, záłożoney odemnie Kázánia mego Propozycij; zámyślił, pokázywáć prawdę: aliśći mi záraz przyſzłá námyśl; niemáłá Trudność, przećiwko temu; uformowána, z poſpolitey, wſzytkich Theologow náuki: ktorzy, iednoſtáynym głoſem, mowią y uczą: że wſzytkie, dźiełá Boſkie, y powierzchowne, ſpráwy iego; ſą to nierozdźielnę Akcye, cáłey TROYCY Przenayświętſzey; żádnego w ſobie podźiáłu, áni diwiziey nieznáiące: *Opera Trinitatis ad extra, ſunt indiviſa; Opera ad extra, toti Trinitati ſunt communia.* Co gdy ták ieſt: toć iuż *per legitimam conſequentiam*; przez należytą illácyą, mowić ſię, y dubitowáć może: á iákoż tedy MARYA, mogłá bráć cząſtke, od káżdey z Oſobná, TROYCY Boſkiey Oſoby; przy ſwym, ingreſśie do Niebá; kiedy wſzelkie ſpráwy, y dźiełá, Tegoż w TROYCY Iedynego BOGA, ſą nierozdźielnę; żadney w ſobie pártycyi, áni dźiáłu nieznáiące: *Opera Trinitatis ad extra, ſunt indiviſa*: Tá tedy ieſt, iáko mowię, oſobliwſza trudność; y poniekąd, iákoby przećiwna Náuká, záłożoney odemnie propozycyi, Kázánia mego; átoli iednák, gdy y tá, będźie ſwą ná-

należytą, miáłá odpowiedź y ſolucią; będźie mi tasz ſamá, oſobliwſzą probą, záłożoney odemnie kázánia mego prawdy: ponieważ według zwyczáyney, Wſzytkich Theologow, y Filozofow práktyki; y to też, zá dobrą ſtánie probę; gdy kto, zárzuconą ſobie trudność; należyćie rozwiąże, y ná nie odpowie: *probatio hujus conclusionis, magis adhuc constabit, ex solutione Argumentorum:* iáko oni, zwykli máwiáć; y w ſwych ſkryptách, informowáć. Więc y ia niechcąc bydź, przećiwnym, poſpolitemu wſzytkich zdániu, y náucę; gdyż by to, wielka preſumpcia byłá, *contra torrentem niti*; przećiwiáć ſię iednemu, przećiwko wſzytkich, iednoſtáynemu zdániu; á ile, że tá ieſzcze náuká, poniekąd do wiáry należy: muſzę tedy, onę explikowáć; y wyráźić, w iákim ſenſie; tá ſię poſpolita Theologow, ma rozumieć náuká, y zdánie: á potym też, y założona odemnie, Kázánia mego propozycya. Przyznáię tedy, y ia: że wſzytkie dźiełá Boſkie, powierzchowne; iáko to, ſtworzenie Swiátá; Konſerwácya Onegoż, Prowidencya nád tymże; y tym, inne podobne: ſą to Akcye wſzytkich Trzech, Oſob Boſkich, *Opera ad extra, toti Trinitati sunt communia*: nierozdźielnie, od wſzytkich trzech oſob, pochodzące: *Opera Trinitatis ad extrá, in divisa.* Atoli iednák, według náuki, tychże ſamych Theologow; y to też, ieſzcze powiem: że ſą też tákże, niektore dźiełá, Boſkie powierzchowne; ktore lubo od wſzytkich, trzech Oſob Boſkich, pochodzą; przećięż iednák, bárdźiey iedney Oſobie, aniżeli drugiey, nibyto przywłaſzczone bywáią: *per appropriationem*: (: iáko mowią, ći ſami Theologowie :) nie żeby to iedná, á niewſzytkie, Oſoby Boſkie, to czyniły; ále tylko, że tey Oſobie, dla iey oſobliwſzey, chárákteryki Boſkiey, nibyto coś oſobliwiey, przyznáne bywáią: *per appropriationem.* I ták Apoſtoł do Rzymián *Cap. 5to.* mowi *Charitas DEI, diffusa est in cordibus vestris per Spiritum Sanctum*: Miłoſć Boſka, rozlana ieſt, w Sercách wáſzych, przez Duchá Swiętego: *diffusa est, per Spiritum Sanctum.* Co ſię ták rozumieć ma; y oraz też przez to, Teologow náuka, komprobowáć: że lubo wſzytkie, trzy Oſoby Boſkie; rázem obdárzáią, y ſwemi łáſkámi bogácą; Sercá ſpráwiedliwe, y BOGA kocháiące: *Tota Trinitas fit realiter, & intimè praesens percharitatem, in anima Iusti. DEVM diligentis*: przećięż iednák, ten dar, Miłośći Boſkiey, Duchowi Swiętemu, bárdźiey ſię nibyto przywłáſzcza *per apropriationem*; ato, dla oſobliwſzy iego chárákteryki Boſkiey; ze ieſt miłośćią, Oycá y Syná; y z ich miłośći y kochánia: pochodźi: *Amor Duorum.* Toż tedy ſámo, podobnym ſpoſobem; y o innych, rozumieć ſię ma Oſobách Boſkich; według exigencyey máteryi, y potrzeby ſenſu: *in Apta materia, & sensu Accomodo.* A ták, gdy ten ieſt ſens; y explikácya pomienionych odemnie, náuk y zdániu Teologow: w tym tedy także ſenśie, y wyráżeniu; ma ſię rozumieć, y záłożoná odemnie, Kázánia mego propozycia: to ieſt, że Nayświętſza MARYA Pánná, przy ſwym, Solennym, do Niebá Ingreſsie, po Naylepſzey cząſtce od kázdey zoſobná, TROYGY Przenayświętſzey, Oſoby; wźięłá *pártem optimam.* Lubo bowiem, wſzytkie trzy, Oſoby Boſkie; nierozdźielnie koronowáły, Nayświętſzą MARYą Pánnę; przy iey Solennym, do Niebá ingreſsie; y ſwemi onę, obdárzáli łáſkámi, y dárámi: *Opera ad extra, Toti Trinitati communia: Opera Trinitatis ad ad extra, sunt in divisa*: przećięz iednák, nie ktore z tych dárow; będą iednę, iedney Oſobie; drugiey drugiey Oſobie, á trzecie, trzećiey Oſobie; niby-

to coś ośobliwiey przyznáne; *per appropriationem*: mowiąc terminem tychże Teologow: ato, dla osobliwszey, y iákoby, inszey chárákteryki; káżdey z osobná, TROYCY Boskiey, Osoby: á ieszcze tym bárdźiey; że też y sama, Matká Boska; inne, á innę, miáłá do káżdey z osobná, TROYCY Boskiey Osoby, relácyą;, iáko to do Oycá Przedwiecznego; pod tytułem, y imieniem, ulubioney Corki; iego: *Filia æterni Patris*: do Syná, iáko nayukocháńszá, Mátká iego: *Mater, Vnigeniti Filij DEI*: á do Duchá Swiętego, iáko naymilsza Oblubienicá iego: *Sponsa Spiritus Sancti.* Ták tedy wyraźiwszy sens; y explikowáwszy, Náukę, y zdánie Teologow; oraz też y propozycyą Kázánia mego: iuż mi łátwa probácia, teyże samey; iáko po nailepszey cząstce, od káżdey z osobná, TROYCY BOskiey Osoby; Mátká Boska, przy Swym Solennym, do Niebá Ingressie; wźięłá: *partem optimam.* A naprzod, probá tey prawdy; niech ma Swoy wálor, z podobney Náuki, Miodopłynnego Bernárdá; ktory powiáda, y uczy: że gdy Archánioł Gábryel; przy swey legácyi do Mátki Boskiey; tym ią przywitał słowem; witay łáski pełná; *Ave gratia plena*; á potym przydał, że był znią Pan Zástempow: *Dominus tecum*: że wtym imieniu Páná; nie iedną tylko, ále wszytkie, trzy Osoby Boskie, wyráźił; lubo iednák, káżdą, pod inną funkcią, y chárákterem; iáko ię wyraża Miodopłynny Bernárd; *Sermone super missus est*; mowiąc: *Nec tántum Dominus filius tecum, quem carne tuainduis; sed & Dominus Spiritus Sanctus, dequo concipis: & Dominus Pater, qui genuit quem concipis* Nietylko ztobą Márya, iest Pan, w Osobie Syná, ktoremu twe ciáło dáiesz: *nec tantum Dominus filius, quem carne tua induis*: ále też oráz iest, y Duch Swięty; z ktorego cnoty, poczynasz w Twym Zywoćie, Iednorodzonego, Syná Boskiego; *sed & Dominus Spiritus Sanctus, dequo concipis*: á przytym też oraz iest także Oćiec Przedwieczny; ktorego ty Syná, Ktorego on od wiekow rodźi; ty, także w czáśie, porodźisz: *& Dominus Pater, qui genuit quem concipis* Ták tedy iest, kázda Osobá Boska, z tobą MARYA; ále iednák przytym káżda, pod inną figurą; pod innym chárákterem, y funkcią. *Pater inquam tecum est, qui filium suum, facit & Tuum,* Oćiec ztobą iest, dla tego; iż Syná swego, wraz czyni, y Twoim. *qui Filium suum, facit & Tuum.* Syn záś, ztobą iest, przezto; iż do ták, niewypowiedźiáney táiemnicy; on iákoby, naywiększą swą moc pokázuie, y wszechmocność: *Filius tecum, qui ad condendum in Te. mirabile Sacramentum; miromodo sibi reserat genitale secretum, & tibi Servat, virginale signaculū.* Duch záś, Swięty; iest z tobą dla tego; że rázem z Oycem, y z Synem: poświęca, Twych wnętrznośći, przybytek; ná przyięćie, Iednorodzonego, Syná Boskiego. *Spiritus Sanctus, tecum, qui cum Patre & Filio, tuum Sanctificant uterum.* Ták tedy Miodopłynny Bernárd; o Táiemnicy Wćielenia; Syná Bożego mowi: á ia podobnym sposobem, toż niemal samo; o dźiśieyszym Solennym, do Niebá, MARYI ingressie; mowić będę: że iáko oná, przy legácyi, Archániołá Gábrielá; y przy wźięćiu, do swych, Pánienskich wnętrznośći, Syna Bożego; wszytkie oraz, osoby Boskie, u siebie miáłá; *Nec tantum, Dominus Filius tecum, sed & Dominus Spiritus Sanctus, & Dominus Pater*: lubo iednák, káżdą Osobę, pod inną figurą, y chárákteryką: *Pater tecum, qui Filium Suum, facit & Tuum; Filius tecum, qui miro modo sibi reserat, genitale secretum; & Tibi servat, Virginale Signaculum: Spiritus Sanctus tecum, qui cum Patre & Filio tuum sanctificant uterum*: Táktež, y przy swymwźięciu do Niebá; y przy

 Swym,

Swym, Solennym, ingreſſie, y przyśćiu ; przed Tron, Naywyżſzego BOGA, od káżdey z oſobná, TROYCY Boſkiey, Oſoby po naylepſzey cząſtce wźięłá ; *partem optimam:* nibyto, oſobliwſzey, káżdey Oſobie, Boſkiey *per appropriationem.* Iákoz y ták ieſt, áni otym wątpić potrzebá ; że wźięłá, MARYA Pánná, po Naylepſzey cząſtce ; od káżdey z Oſobná, TROYCY Boſkiey Oſoby ; przy Swym Solennym, do Niebá ingrſſie ; bo nietylko BOG wſzechmogący, ná przyięćie MARYI, otworzył ſwe Boſkie Skárby, cáłey, Troycy Przenayświętſzey przyzwoite; iáko mowi, Uczony Gilbertus, *In exaltatione MARIÆ, DEVS aperuit, & oſtendit, Omnes Theſauros, & Omnia ſua Atributa:* ále też káżda, z oſobná TROYCY Boſkiey Oſobá; oſobliwſzą ſwego Skárbu, y Bogáctw cząſtkę; ſobie *per appropriationem,* od Stworzenia uznáne:, ná pierwſzy ingres MARYI; do Niebá, teyże ſamey dáłá: iáko wyráźnie mowi, Uczony *Iacobus de Voragine: Serm: 5to. in Mariali In ea, Pater poſuit, Theſaurum ſuæ potentiæ, Filius. theſaurum ſuæ ſapientiæ; Spiritus Sanctus, theſaurum ſuæ miſericordiæ.* Iey dał, BOG Ociec, Skarb ſwey wſzechmocnośći ; *In ea Pater poſuit, theſaurum ſuæ potentiæ*; iakoby oſobliwſzey, ſwey chárákteryki ; ſobie *per Appropriationem,* od ſtworzenia uznáney ; *Patrem Omnipotentem*; oſobliwſzą cząſtkę *partem optimam.* Iey dał Syn, Skarb ſwey mądrośći ; *Filius, theſaurum ſuæ Sapientiæ:* iákoby tákże, oſobliwſzey, ſwey Chárákteryki ; *Sapientia Patris:* oſobliwſzą cząſtkę *partem optimam:* A Duch Swięty tákże, Skárb, ſwego miłośierdźia: *Spiritus Sanctus, theſaurum ſuæ Miſericordiæ:* oſobliwſzą tákże, ſwey Chárákteryki, ſobie *per appropriationem* od ſtworzenia uznáney; *Miſericordia, & omnis ſvavitas mentis ; a Spiritu Sancto eſt:* oſobliwſzą tákże, cząſtkę; *partem optimam.* I ták od káżdey z oſobná, TROYCY Boſkiey Oſoby; po Naylepſzey cząſtce, przy ſwym Solennym do Niebá ingreſſie MARYA wźięłá: *MARIA, optimam partem elegit,* Iákoż, y ták w prawdzie náleżáło ; áżeby Mátká Boſka, przy ſwym Solennym, do Niebá ingreſſie; po naylepſzey cząſtce, od káżdey z oſobná TROYCY Boſkiey Oſoby; byłá odebráłá; bo ona do káżdey, z oſobná TROYCY Boſkiey Oſoby ; inną á inną ſwą relácyą miáłá: *Vna DEI pariter, Filia, Sponſa, Parens.* Iednego BOGA, rázem y Corká; rázem, y Mátká, rázem, y Oblubienicá: *Vna DEI pariter, Filia, Sponſa, Parens.* Ták náleżáło, áżeby káżda z oſobná, TROYCY Boſkiey Oſobá ; Swych Naylepſzą Skárbow cząſtkę ; na MARYą, przy iey ingreſſie do Niebá ; byłá złożyłá : bo MARYA, ieſt to Miſtyczną Nowego Teſtámentu, Skárbnicą: *Arca Novi Teſtamenti*; iáko ią poſpolićie, wſzyſcy Swięći, zowią Oycowie : á w Arce ſtárego Teſtámentu, trzy nayznaczneyſze, Ludowi Izráelſkiemu, od BOGA dáne rzeczy ; konſérwowáne były : iáko powiáda, Uczony Náſzego Zakonu, *Sylveira. In Arca Teſtamenti Veteris, tria conſervabantur*: to ieſt roſzczká Ááronowá ; Tablicę Moyżeſzowego Práwá : Mánná ná Puſzcy Zebrána: *In Arca Teſtamenti, tria continebantur; Virga Aaron, Tabulæ Legis; & Manna Solitudinis:* przez te, zaś trzy rzeczy: znáczyłá ſię, wſzytkich trzech Oſob Boſkich ; oſobliwſza Chárákteryka ; iáko naucza, y powiáda, uczony Márhantius. *In Virga Aaron, deſignatur potentia Patris: in Tabulis legis, Sapientia Filij: & in manna, ſolitudinis bonitas Spiritus S.* W roſzcze Ááronowey, znáczy ſię wſzechmocność Oycá; *In Virga Aaron, deſignatur potentia Patris:* w Tablicách Moyzeſzowego Práwa; Mądrość, przedwiecznego Syná: *in Tabulis legis, ſapientia Filij*: á w Mánnie záś dobroć przenayświętſzego Duchá *bonitas Spiritus Sancti.* Ták tedy

iáko

iáko mowię ták należało: áżeby, káżda z oſobna, TROYCY Boſkiey,
Oſoba; naylepſzą ſwych Skárbow cząſtkę, przy Ingreſie do Nieba MARYI;
ná MARIą złożyłá byłá; iáko natę, ktora ieſt miſtyczną Teſtámentu No-
wego Arką. I iuż teráz właśnie dobrze powiedział; wſpōniony odēnie, uczony
Iacobus. de Voragine; że Ociec Przedwieczny, złożył ſwey Wſzechmocności cząſt-
kę: natę miſtyczną Arkę; *Inea Pater poſuit, Theſaurum ſua Potentia;* Syn záś,
Skárb ſwey Mądrości; *Filius Theſaurum ſua Sapientia*. A Duch záś Swięty Skárb
ſwego Miłoſierdziá, y Dobroci: *Spiritus S. Theſaurum ſua Miſericordia*: iákoby
niemal, wſzyſtko to; co w owey ſtárego Teſtámentu Arcę; pod Figurą
było *In Virga Aaron deſignatur potentia Patris; in Tabulis Legis, ſapientia Filij; & in mā-
na Solitudinis, bonitas Spiritus S.* Tak należało áżeby MATKA Boſka; przy
ſwym wźięciu do Nieba, od kázdey z oſobna TROYCY Boſkiey; Oſoby,
po Náylepſzy cząſtcę byłá wźiełá: bo ona kázdey z oſobna, TROYCY
Boſkiey, Oſobie; przez inną á inną, coraz podobáła ſię Cnotę. *Mirè placuit:
Patri per Angelicam Virginitatem*; dźiwnie ſię podobáłá Przedwiecznemu Oycu;
dla ſwey, Anielſkiey Czyſtości; *Mirè placuit Patri per Anglicam Virginitatem*;
mowi oniey Swięta Brygittá *in ſermone Angelico Cap:* 12 Synowi záś dźiwnie u-
podobáłá ſię, dla ſwey pokory; dla ktorey go, do ſwych Pánienſkich, zwábi-
łá wnętozności. *Filio placuit, per profundiſſimam humilitatem; quâ eū ad Sua viſcera traxit*
A Duchowi, záś Swiętemu, dla prętkiego ſwego, wzbyt posłuſzeńſtwa;
dla ktorego, wſzelkiemi od niego łáſkámi Boſkiemi; obdárzona byłá: *Spi-
ritui Sancto placuit, per promptiſſimam Obedientiam ob quâm ab eo, omnium gratiarum
donis, repleta fuit.* I iuż tu ſię widzę teráz prágdzi: náuka mądrego Corne-
liuſzá *à Lapide*; ktory exponuiąc onę słowá, Piſma Bożego *Canticorum 4to:* gdzie
Oblubieniec, ſwą Oblubienicę, do Korony wokuiąc; potrzykroć, do niey
mowi; przydź: *Veni de libano, ſponſa mea; veni de libano: veni coronaberis.* Przydź
z Libánu, Oblubienicą Moia; przydź, będźieſz Koronowána: *veni veni ve-
ni: coronaberis:* że on te słowá, rozumi bydz mowione od BOGA; do Má-
tki Nayświętſzey: ktora wten czas byłá, wywołana z Libánu; kiedy by-
łá; z tego Swiátá, do BOGA wokowána; ná Koronę do Niebá. *Virgo e-
vocata eſt ex libano, cum exhoc mundo, evocata eſt, ad cælum*: y to ieſzcze ná tro-
iáką koronę; *ibiq; coronata, triplici Aureola*: to ieſt, Pánienſtwá; Doktorſtwá;
y przez prágnienie Męczeſtwá: *Scilicet eminentis virginitatis, Doctoratus, & Mar-
tyrij.* A ia záś *pace tanti Viri*; z pozwoleniem, ták mądrego Authorá; ieſz-
cze to przydam: że to káżdą z oſobná, TROYCY Boſkiey, Oſobá; do ſie-
bie, z oſobná wokowáła, MARYą po Koronę; y po odebránie, nayle-
pſzey od ſiebie cząſtki: *veni, veni, veni, coronaberis.* Iáko bowiem, kazda z oſo-
bná, TROYCY Boſkiey, Oſobá; miáłá y ma z MARYI, przymnożenie,
ſwey chwały; *per ipſam, & in ipſa, & ex ipſa MARIA; Augetur gloriá Patris, & Filij, &
Spiritus Sancti:* Przez MARYą y w MARYI y z MARYI, przymnaża ſię,
chwałá; Oycu, Synowi; y Duchowi Swiętemu; iáko mowi Uczony *Richar-
dus a Sancto Laurentio*: takteż przyzwoita było; á żeby, kázda z oſobná, TROY-
CY Boſkiey, Oſobá; z oſobná do ſiebie, wokowáłá MARYą; po odebrá-
nie korony, y naylepſzey cząſtki od ſiebie wrekompenſę tego: *partem opti-
mam.* Ták ieſzcze náleżáło: áżeby, MARYA Pánná, przy ſwym wźięciu,
do Nieba; co raz, inną, á inną; od káżdey z oſobná, TROYCY Boſkiey
Oſoby; przyozdobiona, łáſką byłá: *partem optimam elegit*: bo oná w Niebie;
ieſt

ieſt to M'ſtyczną Tęczą náſzą; to ieſt znákiem Pokoiu ; między Bogiem y ludźmi : *Arcum meum, ponam in nubibus Cæli ; & erit Signum fæderis, inter me & inter terram: Genesis 9no:* á Tęczá, tym naybárdźiey, ieſt pieknieyſza ; że ieſt, rożnośćią kolorow; od Stworcy ſwego, obdarzona : *varietate jucunda:* iáko iey przypiſał, uczony Symboliſtá. A toż ſamą , y do Mátki Boſkiey , uczony *Ioanes* Geometrá ; ſtoſuie, y mowi : *Salve verſicolor cælum Iridis, inſtar amænas: Virtutum formas, florigeraſq; ferens.* Witay prześliczne Niebo, roznosć cnot mà-iące ; y piękność Tęczy , w ſobie; reprezentuiące. *Salve verſicolor cælum, Iridis inſtar amænas; Virtutum formas florigeraſq; ferens.* Ták ieſzcze náleżáło ; ážeby, tá Páni; Trzech Oſob Boſkich, oſobliwſzemi, w Niebie, iáśniáłá dárámi ; gdyż y Tęczá , od iednego reperkuſſyi Słoncá ; troiſty w ſobie, prezentuie kolor: *uno lumine trina*; iáko iey, przypiſáno: á dlátego, ieſt nayśliczniey ſza, *varietate jucunda:* Ták tedy mowię nálezáło ; ážeby y MARYA, w wiekuiſtey będąc, Iáſnośći niebieſkiey; troiſtemi iáśniáłá, trzech Oſob Boſkich , dárámi : *una lumine trina.* A iáko Tęczá, tym ieſt nayślicznɛyſza; że zdáie ſię , bydź, iedná y wieloráka; dla rozności kolorow: *una & multiplex*; iáko iey przypiſaną: táktez y MARYą to naybárdźi zdobi; gdy coraz inſzemi ; á inſzemi á inſzemi ; od káżdey z oſobná , TROYCY Boſkiey , Oſoby; iáśnieie w Niebie : ſobie dánemi, Láſkámi : *circum date eſt varietate:* iáko oniey, Prorockim powiedźiał ; Pſálmiſtá Duchem: á Uczony Iuſtinus Miechovienſis exponuie : *circumdata eſt Varietate; ideſt virtutum, gratiarum, meritorum ; ac donorum, multiplicitate.* Ták należáło; ážeby Mátká Boſka ; przy ſwym Solennym, do Niebá ingreſſie ; wſzytkich trzech, Oſob Boſkich ; oſobliwſzemi była, obdárzona łáſkámi: bo ieżeli, TROYCA Przenayświętſza ; zwykłá, trzy duſzy náſzey , potencie ; to ieſt; Pámięć; Rozum y wolę : ſwemi łáſkámi ; gdy w czym ; wykrocza ; reformowáć ; y to ieſzcze káżdą : káżda z oſobná , TROYCY Boſkiey Oſobá ; iáko náucza *Cornelius a Lapide : comment: in Ioannem* ; mowiąc : *Pater reformat memoriam, dum ex ea delet, variarum Species rerum :* Oćiec Przedwiec ny, reformuie náſzę Pámięć: gdy zniey wygłádza proznych rzeczy , niepotrzebnę imáginátywy ; y ápprehenſie. Syn záś reformuie , náſz rozum ; *Filius reformat intellectum* ; gdy czyni ſwoią łáſką ; áżeby rozum Náſź, niemyślał , o innych rzeczách tylko otych, ktore ſą , Swięte : *ut non cogitet, niſi ea, quæ ſunt ſalutis, & Sanctitatis.* A Duch záś Swięty ; reformuię náſzę wolą ; *Spiritus Sanctus, reformat voluntatem* ; gdy to w niey, ſwą łáſką ſporządza ; że święte tylko rzeczy kocha ; y onych żąda: *ut eadem amet, & ambiat.* Ieżeli tedy mowię ; duſzá náſzá ; tákowe od TROYCY Boſkiey odbiera łáſki y fáwory; y to ieſzcze , od káżdey , Oſoby Boſkiey , z oſobná : á czemuż MARYA, przy ſwym Solennym, do Niebá ingreſſie; niemiáłá wźiąć po naylepſzey cząſtce; od kázdey z oſobná , TROYCY Boſkiey, Oſoby ! : *partem optimam!*. ile że chwáłá Niebieſka, zowie ſię, łáſká iuż dokończona: *gloria, eſt gratia conſumata.* Ták należáło, á żeby Mátká Boſka ; przy ſwym Solennym do Niebá ingreſſie ; trzech Oſob Boſkich, ſkoncentrowáne w ſobie , prezentowáłá dáry: bo ieżeli, BOG wſzechmogący, trzy kázał ſobie, oſobliwſze, wyſtáwić rzeczy ; w ſwym przybytku, y Kośćiele Sálámonowym ; iáko powiáda, uczony *Cornelius a Lapide: In veteri templo, tria erant vaſa* : to ieſt Ołtarz, ná oddánie wonnośći ; y ofiár : *altare, ad adolendum thymiama*: Stoł , gdźie

chleb kłádźioną ná Ofiárę ; *Mensa panum propositionis* : y Lichtarz , śiedm ná sobie, Lamp goraiących máiący ; *Candelabrum , septem lucernis lucens* : á mnie się zda, iż to te trzy rzeczy figurą były, trzech Osob Boskich: to iest Ołtarz ofiar, reprezentował, Przedwiecznego Oycá ; Stoł, gdźie chleb kłádźioną , Syná , ktory Niebieskim iest chlebem ; *hic est panis qui de Cælo descendit* . á Lichtarz , śiedm lamp, goráiących máiący ; Duchá Przenayświętszego: *Spiritus Paraclitus: dicitur fons vivus , lumen , ignis , charitas* ; *& Spiritualis unctio.* Ieżeli tedy mowię BOG Wszechmogący; pod tákiemi zostáwáć raczył figurámi; w przybytku swoimy w Kośćiele Sálomonowym : á czemuż przy tránslácyi , z Ziemskiego pádołu ; do Niebieskiego Ieruzálem, tego Mistycznego , y owszem żywego Kośćiołá Bożego ; MARYI Pánny ; iáko ią zowie Swięty Methodiusz; *Templum DEI Animatum:* niemiał osobliwszych dárow ; y owszem po naylepszey cząstce ; od káżdey z osobná , swey TROYCY Boskiey , Osoby , w tym Mistycznym, Kośćiele złożyć?. A ták iáko przynależáło: á żeby MARYA Pánná ; przy swym Solennym do Niebá ingressie: po naylepszey cząstce , od káżdey z osobná , TROYCY Boskiey , Osoby ; byłá odebráłá : ták też należáło, y káżdey ieszcze Osobie, TROYCY Boskiey ; áżeby MARYI, przy Solennym Oneyże, do Niebá ingressie ; po naylepszey cząstce , káżda z osobná z swey strony, byłá dáłá. A naprzod; ták należáło , z strony Oycá Przedwiecznego: ktory protestuie się, u Izáiászá Proroká, *Isaia 4to*, ze swey chwały nikomu nieda : *Ego Dominus, hoc, est nomen meum, gloriam meam alteri non dabo* Iam Pan, to iest imię moie : chwały moiey, nikomu niedam : *gloriam meam , alteri non dabo:* iednákże, tey chwały udźielił , MARYI ; iáko pospolićie nauczáią, Expozytorowie Pismá Bożego ; gdy iey dał Iednorodzonego Syná swego : *intelligendum ergo est*: mowi uczony Sylveira ; *quod gloriam meam alteri , non dabo præter, Virginem MARIAM: gloria enim Patris . est Filius, qui Filius , nulli alteri dátus est; nisi tantum MARIÆ Virgini.* Rozumieć się , tedy ma; że chwały moiey , nikomu niedam ; oprocz iedney tylko MARYI : *præter Virginem MARIAM.* chwałá álbowiem Oycá , iest Syn: *gloria enim Patris, est Filius* ; ktory nikomu niebył dány, tylko iedney, MARYI Pánnie: *qui nulli alteri datus est, nisi tantum MARIE Virgini.* Iáko tedy Oćiec Przedwieczny ; udźielił swey chwały ; żyiącey ieszcze, nátym Pádole Ziemskim, y ná nim zostáiącym, MARYI Pánnie ; gdy iey dał , swego Iednorodzonego Syná : á iákoż bárdźiey niemiał udźielić , y dáć naylepszey cząstki ; swych łask ; *partem optimam*; triumfuiącey iuż w Niebie, MARYI Pannie ? y do śiebie, wezwáney ?. Náleżáło tákże, y z strony Syná ; á żeby MARYA Pánná naylepszą cząstkę , skárbow iego ; przy swym Solennym do Niebá ingressie ; od niego byłá wźięłá, *partem optimam*: ponieważ według náuki , Wielkiego Dámáscená, *Oratione 2da de assumptione* ; wielce zdobi, ták Matkę , iáko y Syná ; tákowa lárgicia : *Decet matrem, ea quæ sunt Filii possidere* ; Iákoz y ták iest ; że wźiełá MARYA, przy swym Solennym, do Niebá ingressie naylepszą cząstkę, od Syná swego : *partem optimam* : bo o tym wyraznię mowi y naucza : Swięty Bernárdyn Seneński, *tom : 3io, Serm : undecimo* ; ták mowiąc. *Sicut benedictus IESVS , sedet ad dexteram Patris, idest in Superioribus bonis Paternis:* Iáko Chrystus Pan , siedźi , ná práwicy , Oycá swego ; to iest w osobliwszych dobrách iego: *Sic Virgo gloriosa , in potioribus bonis Filij sui IESV , juxta ipsum in trono, sublimata consedit.* Ták MARYA Pánná, przy swym

do Niebá ingreſſie ; oſobliwſze dźiedźiczy , Syná ſwego dobra. *Sic Virgo glorioſa in potioribus bonis Filij ſui IESV conſedit.* A iáko z dobiło , Oycá y z Synem ; dáć po naylepſzey cząſtce , ſwych Skárbow ; w chodzącey w Niebo, MARYI ; táktez należáło y Duchowi Swiętemu; by tez y on, naylepſzą ſwych dárow , cząſtkę ; tryumfuiącey w Niebie, był dał MARYI ; iáko tey , ktora ieſt ulubiona Oblubienicá iego : *Sponſa Spiritus Sancti* : ponieważ, według náuki Iuriſperitow *folio de legibus:* y zwyczáynego práwá; oblubienica też ſáme ma prywileię ; co y Oblubieniec ; *Auguſta gaudet Privilegio Principis :* y Anielſki tákże Doktor ; Tomaſz Swięty ; *præfatione in Canonicas* , náucza: że káżdy Ceſarz y Monarchá : też ſame udźiela Prerogátywy, y Godnośći ſwey Oblubienicy ; ktore iemu , poſpolitym práwem náleżą : *Imperator eadem Privilegia tribuit Auguſtæ ; quæ & ipſe habet.* : A ták z tych wſzytkich miar , y okoliczności ; iáko należáło, kázdey z oſobná TROYCY Boſkiey Oſobie ; dáć MARYI, po naylepſzey cząſtce ; przy iey Solenym , do Niebá ingresſie ; y iáko tákże, należáło MARYI, by oná, od káżdey z oſobna TROYCY Boſkiey Oſoby ; po naylepſzey byłá, wźiełá cząſtce, przy ſwym Solennym , do Niebá ingreſſie : ták też ſię, y ſtáło ; że MARYA Pánná, przy ſwym wzięćiu do Niebá, naylepſzą wzięłá, od káżdey z oſobná , TROYCY Boſkiey, Oſoby ; cząſtkę. *Decuit voluit ; ergo & fecit. Maria optimam partem elegit.* A iáko BOG wſzechmogący, lubo ieſt, troiſty w oſobách ; iednák, iedney ieſt, y nierozdźieloney ; w ſobie Nátury : iáko otym wiárá uczy : *eſt Dominus , non in unius Singularitate Perſonæ; ſed in unius Trinitate ſubſtantiæ:* ták też , gdy y MARYI, przy iey Solennym , do Niebá ingreſſie; po naylepſzey, od kázdey ſwoiey z oſobná, dáie cząſtce, Boſkiey Oſoby : mowić ſię może, że gdy iey tákowę dáie cząſtki , nic innego niedáie ; tylko iedne wſzytko ; ponieważ y według náuki Fiłozofow; iákom iuż námienił ; cáłość y wſzytko, nic innego nieieſt ; tylko cząſtki ſame, rázem wzięte, y ſkompendiowáne : *partes ſimul ſumptæ & unitæ ſunt ipſum totum :* á iáko ieſzcze drudzy mowią: że *totum a partibus ſuis ſimul ſumptis & unitis non diſtingvitur* . I iuż, tu teraz , widząc Mátkę Boſką, tákiemi od TROYCY BOſkiey , Oſob obdárzoną łáſkámi , toieſt, że odnich , y po cząſtce wźieła , y wſzytko wźiełá ; beſpieczne mowić ſie może: co Mędrzec Pánſki; wychwáláiąc Mądrość, *ſapientiæ 7mo* powiedźiał : *eſt enim in illa Spiritus intelligentiæ ſanctus, unicus, & Multiplex* : Mowić ſię tedy może, toz ſamo o Mátce Boſkiey , przy iey Solennym, do Niebá ingreſſie ; że gdy od kázdey z oſobná, TROYCY Boſkiey , Oſoby ; y po naylepſzey cząſtce wźiełá , y wſzytko wźiełá; że ſię, BOG Naywyżſzy, w tákowych MARYI Dárách, pokazał bydź, y iednym w náturze; y troiſtym w oſobách : *eſt in illa Sanctus, unicus, & multiplex.* Iuż ſie tu teraz ; oczywiśćie prawdźi mądrego Hezychiuſza Náuká ; *Serm 2do de laudibus Virginis*; że Mátká Boſka, ieſt to cáłey TROYCY Boſkiey, ſkączone dźieło: *hæc univerſum Trinitatis, complementum:* iákoteż, y tey, podobná ; Seráfickiego Bonáwenrury , inſtrukcia; że Mátká Boſka, ieſt to , ſpoczynkiem, cáłey TROYCY Boſkiey: *Trinitatis requies, & complementum:* bo gdzie BOG Naywyżſzy ; innym Swiętym, po iedney cząſtce dawał , iákoby parcyálne y niedokączone ſwe łáſki : to tu dla MARYI, wſzytkie , w iednę ſkoncentrował : *Quas enim alijs DEVS, dotes incompletas contulit , has in MARIA complevit , & in unum collegit :* iáko potwierdza uczony *Brietius:* gdyż oná, nie od iedney Boſkiey Oſoby; ale od cáłey TROYCY,

CY, Przenayświętszey; naylepszę wźięłá cząstki, y dáry: *Totius Trinitatis; accepit dotes:* ták dálece, że żádney niebyło tákiey łáski, y tákiego dáru u cáłey TROYCY Przenayświętszey; ktoreby niebyły MARYI, przy iey Solennym do Nieba ingressie od TROYCY Boskiey dáne: iáko oná sámá o sobie świádczy, w Rewelácyách Swięty Brygitty; *Lib. 1mo. Deitas conclusit me in se, & implevit me Omni Vittute; ut non sit Virtus in DEO, quæ non plendeat in me.* Iuż się tu oniey prawdzą Ecclezyastyká słowá, 45 że BOG sam, iest cząstką, y dziedzictwem iey: *ipse enim, pars ejus est & hæreditas.* Prawdzą się w niey y Psalmisty słowá; *Psal: 15 Dominus pars hæreditatis meæ:* Pan iest cząstką dziedzictwá mego; iáko też y Psalmu, śiedmdźieśiątego drugiego: *Pars mea Dominus, in æternum.* Cząstká moiá wieczna Pan: *Pars mea Dominus, in æternum*; ále wtym iednak sensie; iákom iuż wyżey námienił; z náuki Miodopłynnego Bernárdá: *Nec tantum Dominus Filius, sed & Dominus Páter, & Dominus Spiritus Sanctus.* Iuż sie y samey Mátki Boskiey, ziśćiły słowá: ktore o sobie u Ecclezyástyká 24. powiedźiáłá: *in partes DEI mei, hæreditas:* że osobliwszych cząstek BOGA swego, oná iest, nayprawdźiwszą dziedziczką: *in partes DEI mei, hæreditas.* I niedźiwno, że ták wiele cząstek; MARYA Pánná, odbiera, y dźiedziczy: bo ieżeli Iozef Pátriárchá w Egypćie, kochánemu Bratu swemu, Beniaminowi; pięć częśći, więcey, niż innym, dawał Bráciom; iáko świádczy literá Pismá Bożego; *Gen: 34. Major pars venit Beniamin ita ut quinque partibus excederet*: á to dlatego; że Beniáminá, osobliwiey, nád wszytkich innych, swych Bráci kochał; iáko mowi Uczony *Hamerus: Plura Fratri obsonia mittit, cum illum, ampliori amore prosequitur:* toć też nie dźiwno, że y MARYA Pánná; nie iednę, ále wielorákie, odbiera cząstki; od TROYGY Boskiey, Osob; kiedy ią BOG, nád wszytkich, innych Swiętych, rázem wźiętych; naybárdziey sobie ulubił, y upodobał: *Plus amat DEVS MARIAM, quam omnes Sanctos, collective sumptos:* iako pospolićie náuczáią, Oycowie Swięci. Niedźiwno że MARYA Pánná, osobliwsze, odbiera cząstki; od TROYCY Boskiey, Osob; bo ieżeli Pátriárchá Iákob; ulubionemu, swemu Iozefowi, Synowi; ná znák, swey osobliwszey, Oycowskiey miłośći; przećiwko niemu; dał mu osobliwszą, nád innych iego Bráci, cząstkę: *Do tibi partem unam, extra Fratres Tuos Gen:* 48. Dáię Synu moy naymilszy, Iozefie; cząstkę iednę, znácznieyszą nád wszytkie inne, innych twych Bráci; *do tibi partem unam extra Fratres Tuos:* toć też niedziwna, że y MARYA Pánná; przy swym, Solennym do Niebá ingressie; osobliwsze, nád innych, odbiera cząstki; od TROYCY Boskiey Osob; iáko ta, ktora więcey waży w respektách BOGA, w TROYCY iedynego; niżeli cáłe Niebo; iáko mowi *Bartholomeus de Pisa. Plus valet apud DEVM Virgo, quam tota, Cælestis Patria.* Niedźiwno, że MARYA osobliwszemi iest od TROYCY Boskiey obdárzona cząstkámi: bo ieżeli ow odwáżny Rycerz, w Piśmie Bożym, *Regum* 2do *Cap.* 19. wspomniany: zászczycáiąc się osobliwszemi, Krolá Izráelskiego łáskámi; powiedźiał; że uniego, zá dźieśięć częśći ludu Izráelskiego, wáżył. *Decem partibus, ego Major sum apud Regem*; á czemuż y MARYA Pánná, przy swym Solennym do Niebá ingressie; niemiáłá osobliwszych odebráć cząstek, od TROYCY Boskiey: ktoremiby się mogłá byłá szczyćić, y mowić; *quibusvis partibus, ego Major sum apud Regem:* nád wszytkie ia, innych cząstki; naylepsza iezdem w mych cząstkách; u Krolá Krolow, y Páná Pánow: *quibusvis partibus, major ego sum apud Regem?* Nie-

dziwno że MARYA Pánná, ták wiele cząſtek łáſk Boſkich, odbiera: bo ieżeli BOG wſzechmogący; przy obiecał ſwemu naywyżſzemu Kápłánowi; Aáronowi; ze miał bydź, y był dźiedzictwem iego, y cząſtka iego, w poſrodku Izráelá: *ego pars, & hæreditas Tua, in medio, Filiorum Iſrael: Numerorum* 18: iam ieſt cząſtká, y dziedzictwo Twoie, w pośrodku Synow Izráelſkich; *ego pars & hæreditas tua; in medio Filiorum Iſrael:* á czemuż, niemiał bydź, oſobliwſzą cząſtką, y MARYI; w pośrodku Izráelá, to ieſt, wybránych ſwoich: gdyż to, imie Izráel; znáczy wybránego: *Iſrael idem eſt ac electus* według Expozytorow. Iákoż y ták ieſt; ze BOG Naywyżſzy ieſt naylepſzą cząſtką MARYI; w pośrodku Izráelá: *ego pars, & hæreditas tua, in medio Filiorum Iſrael:* ponieważ, według Expozycyi, Corneliuſzá *a Lapide*; Izráel toż ſamo znáczy, co widzący BOGA: *Iſrael, idem eſt ac videns Deum:* á Mátká tez Boſka, w tym Naylepſzą cząſtkę wzięłá; według zdánia uczonego Rudolfa, Kártuziáná: że przy ſwym wźięciu do Niebá; widzenie Boſkie, otrzymałá: *optimam partem elegit, quia in die ſuæ Aſſumptionis, viſionem Beatificam, & gloriam optimam obtinuit.* Aże záś, niemoże bydz widzenie Iaſne, Naywyſzego BOGA; żeby rázem, niebyły widźiáne, y Oſoby iego; według náuki, Teologow: *non poteſt videri eſſentia Divina, non viſis Perſonis:* á do tego tez, ze nie wſzyſcy, záruwno Swięći, widzą BOGA w Niebié; według náuki, tychże ſámych Teologow; iáko tez y Doktorá Národow, Páwłá; mowiącego: *ſtella differt a ſtella in claritate:* Gwiazdá, rozni ſie od gwiazdy, iáſnośćią; *differt in claritate:* ále według ſwych záſług, ieden bárdziey nád drugiego widźi; iáko náuczá Concilium Florenckie: *Beati intuentur clare ipſum Deum Trinum, & Unum ſicut eſt; pro meritorum tamen diverſitate, alter alio perfectius videt.* Więc Mátká Boſka, ze wſzytkich rázem Swiętych, ſwemi cnotámi celowáłá; *ea puritate nituit, qua major; nequit Sub Deo intelligi:* iáko mowi Swiety Bernárdyn Seneńſki: dlategoż w pośrodku Izráelá, *in medio Iſrael:* to ieſt wybránych Boſkich, y widzących BOGA, *Iſrael, idem eſt, ac videns Deum;* naylepſzą otrzymáłá cząſtkę; *partem optimam elegit;* od BOGA w Troycy iedynego: ták dálece, ze wyiąwſzy Sámego BOGA; żadnego ſobie, niema rownego, w ſwey chwale; w Niebie: *excepto Deo, ſola eſt omnibus major:* iáko świádczy Seráficki Doktor Bonáwenturá Swięty. A ták z tych iuż powtornych; wſzytkich uwag, y okoliczności; niech ma ſwą, nieodmienną prawdę, żáłozona odemnie Kázania mego Propozycia: że Mátká Boſka, przy Swym, Solennym do Niebá ingreſſie; y po naylepſzey cząſtce, od káżdey z oſobná, Troycy Boſkiey, Oſoby, wźiełá: *pártem optimam:* y oraz też, wſzytko wzięłá; *partes ſimul ſumptæ, ſunt ipſum totum.* Ze záś, przy tym Solennym Triumfie, Mátki Boskiey; y doroczney pámięći; Wniebowźięcia Oneyże; widzę w teytu Prześwietney, Metropolii; Ruskiey; coś podobnego do Tryumfu, Niebieskiego Ieruzálem, ná Ingres Mátki Boskiey, do niego: kiedy y tu, oſobliwſze odbiera, Mátká Boska, cząſtki; gdy od kázdego ſtánu oſobliwſzą część, y honor ſobie świádczone: więc niechce one, *præterire ſilentio:* niezámilknę onich: ále iáko támtę; ták y tę przy nich rázem wſpomnę, y głośić będę Mowic tedy będę y mowię; tymże ſamym Stylem; ktorym niekiedyś do zgromádzonych, ná pewną Uroczyſtość Mátki Boskiey ludzi; mowił, wielka ozdobá, Zákonu Náſzego: Swięty Cyryl Pátryárchá Alexándryiski. *Hilarem video cœtum fidelium omnium, qui convenerunt promptis animis, a ſancta & Dei Matre Maria*

ſemper

emper Virgine convocati, Weſoły, tu dziś, widzę kongreſſ; wiernych Chryſtuſowych *hilarem video catum:* ktorzy lotnym krokiem, przybyli tu; ná usługi Mátki Boſkiey, od niey wokowáni: *qui convenerunt vocati;* záco niech ci będzię cześć y chwałá, TROYCą Boſka, żeś nas, do ták wielkiey uroczyſtośći; dzis tu ſprowádziłá; *Laus, & gloria ſit Tibi Trinitas, quæ nos, ad hanc celebritatem convocaſti.* Mowię tedy y ia, temiż słowy; co y náſz Swięty Pátryárchá Cyril: *Laus & gloria ſit tibi Trinitas.* Niech ci będą dzięki TROYCą Boſka; żeś nas, ná doroczne usługi; Mátki Boſkiey; zdrowo do tey tu prześwietney, ſprowádziłá Bázyliki: *quæ nos ad celebritatem convocaſti:* Niech ci będo dźięki, Troycą Boſką; *Laus & gloria ſit tibi Trinitás:* ześ nam pozwoliłá, przykłádem Twoim; *Regis ad exemplum,* przydáć po cząſtcę, lub wzbyt bláhey; y iákoby, iednenic względem twoich: *athomum Apennino, umbram ſoli:* do cząſtek Mátki Boſkiey: dziś od ciebie, wźiętych w Niebię. Niech ci będą dzięki Troyco Boſka; *Laus & gloria ſit tibi Trinitas:* żeś pozwoliłá, Jáśnie Oświeconemu Páſterzowi Náſzemu; oraz z Jáśnie Wielmożną Kápitułą tuteyſzą; oddáć oſobliwſzą, cześć y honor Mátcę Boſkiey: w ktorey częsci, że ſię wiele, znayduie cząſtek, toć iákoby iuż, y wſzyſtko: *partes ſimul ſumptæ ſunt totum.* Odbiera álbowiem Mátká Boſka, náprzod od Jáśnie Oswieconego, Páſterzá Náſzego, oſobliwſzą cząſtkę; á práwie *totum:* kiedy on, cálego ſiebie konſekruiąc; honorowi Mátki Boſkiey: y naylepſzą iey cząſtkę w ſobie dáie, y wſzyſtko dáie. Wyráżá to oczywiscie, Herbowny iego Abdank: ktory w ſwey literzę ze trzech zdáie ſię bydź złożony częsci, y trzy ná ſobie, pokázuie wierzchołki; á przecież jednák ieſt ieden: *triplex in Uno.* I co niegdyś Author Symbolicus, powiedział o literze A; że oná BOGA w TROYCY jedynego ieſt literą: *Litera A DEI unius, ac Trini; adeo dicitur:* áto, że ieſt, z trzech uformowána linij: *cum ſit e tribus, formata haſtis;* toć tedy, y ia, coś nakſztałt tego ſtoſuiąc ſię do moiey Máteryi, powiem o Herbowney, Jáśnie Oświeconego, Páſterzá Náſzego Literzę: *litera hæc, Maria litera eſt, cum tribus videatur conſtare partibus, & una ſit.* Litera tá MARYI Pánnie; y cząſtki; z ſiebię dáie; y wſzyſtko dáie; bo z trzech złożona, bydź ſię cząſtek zdáie; *cum tribus videatur conſtare partibus;* wſzyſtko dáie; bo jedna jeſt; *& una ſit.* A co odbiera Mátká Boſka, z Oſoby, Jáśnie Oświeconego Páſterzá Náſzego: toż ſámo niemal odbiera, y od ciebie; *Seminarium Epiſcoporum* Jáśnie Wielmożna tuteyſzá Kápituła: odbiera mowię y od ciebie Mátká Boſka; *partes & totum præeunte,* y jákoby *Portam aperiente;* do tych usług; álbo raczey lepiey mowiąc: *Portam extruente* gdy iey, zá tryumfálną Bramę; herbowną ſwą wyſtáwia honoru, y ſláwy Bramę Jáśnie Wielmożny Infułat; dziſieyſzą tryumfu konkluzyą, ſwą prezencyą zdobiący; y do usług Matki Boſkiey wraz Z tobą Jáśnie Wielmożna Kápitułą konkuruiący. I co niekiedyś; uczony Symboliſtá; wokálnym literō, jáko my ię zowiemy Łácinnicy *Literæ Vocales:* co mowię on, tákowym przypiſał literom; *Omnibus in Omnibus,* że ſą do wſzyſtkiego wſzyſtkię; czyli to zgodnę, czyli to należącę, czyli służące; *omnibus in omnibus:* toż ſámo y iá przyznáię tobie, Jáśnie Wielmożna Kápitułą; że iáko po herbowney literze, Jaśnie Oświeconego Páſterzá Twego; pierwſzą ieſdeś we wſzyſtkim, y do wſzyſtkiego: *omnibus in omnibus:* tákteż y do dziſieyſzego honoru; y częśćiMátki Boſkiey, ieſdeś cząſtką y *totum: omnibus in omnibus.* I oto już pierwſza, naynáznaczniefza cząſtka; oráz y *totum;* Jáśnie Oświecony Páſterz Náſz; wraz z

Jáśnie Wielmożna, tuteyszą Kápituła; dziś, honorowi Mátki Boskiey, áſsystuiący. A ja teraz mowić muszę; co niekiedyś Ekklezyástyk, ná pochwałę iednego wielkiego, powiedział Arcykápłana; cap. 50. *Ecce Sacerdos magnus, circa illum Corona Fratrum:* Oto Arcykápłan wielki, to iest Pásterz nász: *Sacerdos magnus:* á około niego, korona; y kongreſs, Bráci; *circa illum Corona Fratrum:* to iest, Aſsystencya, Jáśnie Wielmożney, tuteyszey Kápituły; ktorzy według kánonow *Fratres Episcopi sūt:* od ktorych on odbieráiąc cząstki Mátcę Boskiey, z ich áffektu dánę: *in accipiendo autem, partes, de manu Sacerdotum;* y onę, wraz z swą złączywszy; prezentuie ię Mátcę Boskiey u Ołtarza: *& ipse stans juxta arā:* y z wszystkich tych; jeden z nich nayzácnieyszy prezent, y odor, y jákoby *totum;* ták naywyższemu BOGU, jáko, y Matcę iego oddáię: *effudit in fundamento altaris, odorem Divinum excelso Principi:* Druga cząstka, y iákoby *totum;* iest: ktorą świątobliwę oddáią Zakony; dziś tu ná usługi, Mátki Boskiey zgromádzonę, wráz z mądremi, y zácnemi, przez tę cáłą, solennę Oktáwę; ná tymtu Pulpicie, Orátorámi; głoszącemi honor Mátki Boskiey. Y co tám niekiedyś uczony Symbolistá, prácuiącym Pszczołkom przypisał: że lubo z nich, káżda z osobna, zda się swoy miod robić; przecież jednák, wszystkim im; iednaż iest ochotá, y iedna szczyrość: *omnibus idem ardor.* Toż y ia sámo, ápplikowáć mogę; ták do świątobliwych, tu zgromádzonych Zakonow: iáko też, y do zacnych przez tę tu, Oktáwę Orátorow: że lubo, káżdy z nich zdaie się, nibyto po cząstcę, Mátcę Boskiey dáwáć; przeciez oni, y wszyscy rázem; y káżdy z osobna; dáią y po cząstcę, dáią y wszystko: kiedy wszystkich ich, jednaż iest ochota, jednáz iest gorącość y prędkość, do usług Mátki Boskiey: *omnibus idem ardor.* Zdáie się álbowiem, że pártialną dáię, dzisieyszemu Festu, tryumfuiącey Mátki Boskiey; Prześwietny, Wielkiego Dominiká Zákon; illuminátę: á on, iednák, cáłą swą Jásność, ták z Gwiázdy Pátryárchy swego, jaśnieiącey; iáko też y z pochodni goráiącey; w paszczęcę swego, herbownego szczeniuká; ná usługi Mátki Boskiey, ofiáruię: oraz y znim; by od drapieznych wilkow (jákiemi są Heretycy y odszczepieńcy) bronił honor Mátki Boskiey: y ták w trzech cząstkách, zászczytu swego; dáie, y cząstki; dáie y wszystko; teyże sámey Monárchini, *partes & totum.* Zdáię się, że Seráfickiego Pátryárchi Fámilia; cząstkę tylko, Mátcę Boskiey, od siebie dáię: kiedy rękę, tylko iednę, Pátryárchy swego; rázem z Chrystusá, ręką złączoną; nibyto juráment wieczney usługi, jemu czyniącą, y ślubuiącą; dziś præzentuię: ále iednák tá ręká wszystko w sobie záwierá: bo oná, taż sáma wiárą; obiecuię, y ślubuię, Mátcę Boskiey; że jey Niepokalánego Poczęcia, honoru bronić będzie, y piorem, y do krwi męczeńskiey zastáwiáć się: y co tylko będzie mogła czynić, tedy wszystko, ná honor Mátki Boskiey czynić będzie; *partes, & totum.* Zdáięsię że y TROYCY Przenayświętszey Zákon; nie wszystko; ále cząstki tylko dáie; kiedy z swych doczesnych Prowentow, trzecią część, ná wykupienie Niewolnikow, rezerwuie: *tertia pars reservetur ad redemptionem Captivorum:* á on przecie jednák wszystko Mátcę Boskiey dáie: kiedy y trzecią część; tą intencyą ordinuie; by odtych, ktorzy będo wykupieni, większy miáłá Mátká Boská honor: á przez nią TROYCA Przenayświętsza: *Per te Trinitas sanctificatur.* Zdáie, się tákże, że y moy; tey Páni, ułubiony Kármel; cząstkę tylko od siebie dáię: kiedy gorę tylko jedne, iey honorowi poświęcá: *in eo montis Carmeli loco; primi sacellum.*

cellum, purissima Virgini construxerunt: á on iednák prawdziwie wſzyſtko dáię; kiedy wſzędzie po cálym świecie, gdzie tylko znaydowáć ſię może; gory, y Olympy jey honorowi wyſtáwia: y wſzędzie má iednę, nieodmiennę hásło, wſzyſtko dla honoru, MARYI dáć, y czynić: *partes, & totum*. I ták tedy, już odbiera Mátká Boſka, przy tym ſwym Solennym, dorocznym Tryumfie; drugą cząſtkę, ták od káżdego z oſobna; jáko też y wpoſpolitosci, wſzyſtkich świątobliwych Zakonow; do teytu Bázyliki; ná usługi oneyże, zgromádzonych: ktorym, y z oſobna, y w poſpolitośći: jednaż ieſt ochotá, iednaż ieſt wola, y chęć; dáć cząſtki, y wſzyſtko, *partes & totum*, honorowi MARYI: *omnibus idem Ardor*. Trzecia záś cząſtka, y iákoby *totum* ieſt; ktorą odbiera Mátká Boſka; od prześwietney tuteyſzey Metropolij Miáſtá Lwowá: á oſobliwie, od Szláchetnego tuteyſzego Mágiſtrátu. Wyráża to oczywiscie: herbowny tey prześwietney Metropolij Lew; Trzy gory trzymáiący; á ná nich, Iáſną Gwiazdę; nád czym ia, czyniąc reflexyą, tákmi ſię to zdáło, y zdáie: że to ofiáruiący Lew; ieſt to, figura, Przeświętney tuteyſzey Metropolij; ktora iáko Lew mocny, ieſt nieprzełámána; w wierzę przeciwko BOGU, y Monárchom ſwoim. Trzy gory rozumiem *tres ordines*, tuteyſzey Metropolij; pierwſzą iednák gorę *veneror* y uznáię bydź *Nobilem Magiſtratum*: Trzy tedy mowię Gory rozumiem bydź *tres ordines*, czyli też *tres Nationes* Trzy Chrzesciánſkie Nácyę; w tuteyſzey Prześwietney Metropolij; zoſtáiące; ktorzy wſzyſcy, záwieráią w ſobię, *& partes & totum*, y wſzyſtko to, miſtyczney tey Gwiaździe, Nayświetſzey MARYI Mátcę Boſkiey, pod nogi scielą, y oddáią. I ták już y trzecia Cząſtka; záwieráiąca w ſobie, cząſtki, y wſzyſtko; *partes, & totum*, dziś Mátcę Boſkiey, przy iey dorocznym Tryumfie, z tuteyſzego mieyſcá oddána. Teraz tedy tylko jeſzcze nam, to należy; á żebyśmy do Mátki Boſkiey; ſupplikę wnieśli; by też y oná nas; trzema, naylepſzemi, obdárzyłá dárámi: to ieſt, náprzod łáſką Boſką, potym zdrowiem dobrym; y długoletnim pokoiem. Należy nam, áżebyśmy ią proſili, by ona nás, od trzech złych częsci, uchowáłá: to ieſt, od powietrzá, głodu, y woyny. Należy nam do niey inſtáncyowáć; by nas od trzech potencyi nieprzyjáznych, to ieſt, Máchometáńſkiey, Dyſſydentow, y Odſzczepieńcow; ſwą łáſką ſálwowáłá. Y iako niegdyś, żárliwy sługa Boſki Moyżeſz: gdy árkę Páńſką podniſili Kápłáni, wołał do BOGA; iáko mowi Piſmo Boże; Numer: 10. *Cum elevaretur Arca, dicebat Moyſes*; Gdy podnoſzoną Arkę, mowił, y wołał Moyżeſz: *Surge Domine & diſſipentur inimici tui; & fugiant, qui te oderunt.* Powſtáń Pánie, á niech ſię, rozſypią Nieprzyjáciele Twoi; y niech ná nich ſtrách pádnie, niech uciekáią ktorzy cię nienáwidzą: *diſſipentur & fugiant*: á Swięty Bernárdyn Seneńſki mowi, *tomo 3tio tractatu de B. Virgine*: żeto wtym podnieſieniu Arki, y táki exklámácyi, Moyżeſzowey, táiemnicá byłá: *ut innuatur myſterium*: to ieſt, że kiedy Mátká Boſká; byłá podnieſiona, y wywyżſzona do Niebá; że w ten czás, moc náſzego duſznego Nieprzyjáciełá; umnieyſzona, y rozſypana byłá: *ut innuatur Myſterium, quod quando fuit elevata, Virgoglorioſa, ad cœleſtia Regna, Dæmonis potentia imminuta eſt, & diſſipata.* Więc tedy y my tymże ſámym głoſem, wołaymy do BOGA; przy Elewácyi, y áſſumpcyi do Niebá, dziſieyſzey, tey miſtycznęy Arki Boſkiey; MARYI PANNY; ktorym wołał głoſem Moyżeſz, przy podnieſieniu, y Elewácyi; *cum elevaretur*: Arki ſta-

rego

rego Testámentu: *Surge Domine, & dissipentur, inimici tui, & fugiant, qui te oderunt.* Powstáń Pánie, y niech się rozproszą nieprzyjáciele, ták twoi; iáko, y náśi; widomi, y niewidomi; y niech precz od nas dálekiemi będą, kto rzy y Ciebie y nas sług twoich, nienáwidzą:

& fugiant qui te oderunt. Surge Domine, surge Domine; & dissipentur inimici tui: & fugiant, qui te oderunt.

A

M E

N.

Ad: Josephi Marszałkowski Praepositi Niemiroviensis mpr

Imprimatur

JOANNES THOMAS JOSEPHOWIC Pr. Ap. Canon. Iudex Surog: Leopoliensis S. R. M. Secretarius Ordinnrius Librorum per Archidiœcesim Leopoliensem Censor m. pp.